

YTTRANDE

Dnr
AM 2009/0022-10Ert Dnr
Ku 2009/241/KV

Kulturdepartementet

103 33 Stockholm

Betänkande av Kulturutredningen (SOU 2009:16)**Sammanfattning**

Arkitekturmuseet avstyrker förslaget om sfärer och framhåller kvaliteten med små, specialiserade och effektiva organisationer. Vi hävdar att verksamheten ska fortsätta som museum och tillhöra kulturinstitutionerna.

Arkitekturmuseet ser positivt på möjligheten att använda en gemensam stöd-funktion för museikoordinering och föreslår att den placeras hos Riksförbundet Sveriges Museer.

Vi motsätter oss att kvalitetsbegreppet i de övergripande kulturpolitiska målen tas bort.

För att tydliggöra vad som går förlorat i förslaget lyfter vi fram ett antal fokus-områden: utvidgat uppdrag, insamling, forskning, utställningar, pedagogik och internationellt utbyte.

Arkitekturmuseet välkomnar förslaget om flerårskontrakt och fortsatt utveckling i självständighet. Vi förordar samarbete med andra kulturinstitutioner och lyfter fram centralmuseerna som ett bra exempel.

Arkitekturmuseet är utrett och den reviderade instruktionen och det utvidgade uppdraget är startpunkten för en verksamhet i utveckling.

Arkitekturmuseet kommer senast den 1 juli att redovisa till regeringen hur organisationen ska anpassas till det vidgade uppdraget och vilka insatser som gjorts och planeras inom ramen för detta uppdrag.

Arkitekturmuseet är positivt till en gemensam resurs för kulturområdets forskningsbehov.

Andra utredningar som bör beaktas

Arkitekturmuseet har under det senaste året bestämt hävdad sin roll som museum. I svaret på rapport 2008:1, gällande ett centrum för Arkitektur, form och design och gestaltningen av den gemensamma miljön, avstyrkte vi förslaget att lägga ner museiverksamheten. Regeringens svar kom i regleringsbrevet för 2009 där Arkitekturmuseet, förutom sin nuvarande verksamhet, fick ett utvidgat uppdrag som innefattar formgivning och design.

Parallellt med svaret på Kulturutredningen lämnar vi yttranden över Kraftsamling – museisamverkan ger resultat och Förvaltningskommitténs betänkande.

14.2 Kulturpolitiska sfärer – utrymmet för ny kultursyn och samlade prioriteringar

Arkitekturmuseet avstyrker förslaget.

Förslaget om sfärer innebär en stor och tidskrävande omorganisation av befintliga myndigheter. Stordrift är inte alltid att föredra. Arkitekturmuseet är en liten, specialiserad och effektiv organisation. Vi arbetar flexibelt och knyter kontinuerligt nya kontakter.

14.3 Ansvar för nationell överblick

Arkitekturmuseet avstyrker i huvudsak.

Det är konstruktivt för framtiden att museer under Kulturdepartementet fortsätter att utvecklas i självständighet. Arkitekturmuseet tillhör de statliga central-museerna och det övergripande ansvaret för utveckling och forskning ska ligga kvar hos museet.

Arkitekturmuseet ser positivt på möjligheten att använda en gemensam stödfunktion för museikoordinering. Museikoordinatorns arbete har visat vad en riktad insats kan göra för att få till stånd gemensamma lösningar. Arkitekturmuseet föreslår att stödfunktionen placeras utanför sfären och att uppdraget går till Riksförbundet Sveriges Museer som också kan utveckla kurser och utbildningar för museisektorn på alla nivåer.

14.4 Regeringens styrning av förvaltningsmyndigheterna på kulturområdet

Arkitekturmuseet tillstyrker i huvudsak.

Vi motsätter oss att kvalitetsbegreppet i de övergripande kulturpolitiska målen tas bort. Arkitekturmuseet främjar och förmedlar kunskap om hur en ökad kvalitet inom arkitektur, form och design bidrar till samhällsutvecklingen, t ex i frågor om offentlig upphandling.

Kap 16 En sfär för frågor om samtid, historia och livsmiljö

Arkitekturmuseet avstyrker förslaget.

Arkitekturmuseet avvisar förslaget att integrera museets verksamhet i en förvaltningsmyndighet. Vi föreslår att kompetens i estetiskt/konstnärliga värden i arkitektur och samhällsbyggnad istället tillförs berörda myndigheter i sfären på annat sätt.

Vi förordar att museet fortsätter som kulturinstitution och att samarbete med Riksantikvarieämbetet, Riksställningar, Nämnden för hemslöjdsfrågor och Statens konstråd istället utvecklas i fria former.

En stor omorganisation är inte en konstruktiv lösning. Det är nödvändigt att använda befintliga strukturer ur ett samhällsekonomiskt perspektiv. Arkitekturmuseet utvecklar samarbeten med myndigheter och aktörer på nationell, regional och lokal nivå för största genomslag i samhällsplaneringsprocesser.

Arkitekturmuseet är en plats för kunskapsuppbyggnad och en plattform för en bred diskussion om arkitektur, formgivning och design i samhällsbyggandet och i människors vardagsmiljö. Det ligger helt i linje med övriga kulturpolitiska satsningar som utgår från en politisk viljeyttring i friare former.

Verksamheter på Arkitekturmuseet som går förlorade om Kulturutredningens förslag genomförs

Arkitekturmuseet spelar en viktig roll i att initiera, diskutera och driva arkitektur- och formgivningsfrågor i ett medborgarperspektiv. Folkbildning är en viktig del av museets utåtriktade verksamhet. Vi vill fortsätta dialogen med medborgarna om betydelsen av en väl gestaltad miljö.

Samlingarna är en del av vårt kulturarv och tillhör forskningens infrastruktur. Ritningar, fotografier, modeller, handlingar och tryckt material är en källa till kunskap om den byggda miljön och dokumenterar arkitekturens konstnärliga och tekniska tillkomstprocess. Insamlingen bör fortsätta i museets regi. Det forskningsförberedande arbetet är en förutsättning för att kunna belysa arkitektur och samhällsplanering på ett kvalificerat sätt över tid.

Forskningsprojekt pågår dagligen i bibliotek och forskarsal. Tillgängligheten är prioriterad i lokalerna som är specialritade för verksamheten. En samlokalisering med Antikvarisk-topografiska arkivet minskar inte hyreskostnaden för arkivlokaler.

Utställningar är en självklar del av uppdraget som museum. Arkitektur, formgivning och design är basen i utställningsverksamheten. I vår kunskapsstrategi öppnar vi för konstnärligt gränsöverskridande och tvärdisciplinära projekt i samarbete med andra aktörer. Vi delar inte utredningens uppfattning att lokalerna kan nyttjas på annat sätt.

Museipedagogiken för barn och unga är väl fungerande och har en ständigt ökande publik. I samarbete med Stockholms universitet utbildar vi lärare inom ramen för teknikämnet. Vi genomför också fortbildning för lärare inom grundskolan.

Allmänhet och experter tar del av internationella idéer inom formgivning, arkitektur och stadsbyggnad i utställningar, föreläsningar och konferenser på Arkitekturmuseet.

Vi samarbetar med andra arkitekturmuseer och arkiv i Europa och världen. Inom ICAM, The International Confederation of Architectural Museums, är Arkitekturmuseet en aktiv medlem och förebild för andra medlemsinstitutioner.

Museet är en självklar samarbetspartner för internationella organisationer och under hösten 2009 ansvarar vi tillsammans med EFAP, Kulturdepartementet och Sveriges Arkitekter för en arkitekturkonferens inom ramen för Sveriges roll som ordförandeland i EU-samarbetet.

Kap 19 Kulturinstitutionerna

Arkitekturmuseet tillstyrker delvis.

Arkitekturmuseet välkomnar förslaget att pröva fleråriga verksamhetskontrakt. Det ger möjligheter att planera långsiktigt och genomföra verksamheten med större kvalitet.

Utvecklingsfrågor bör ligga kvar hos kulturinstitutionerna. Vi lyfter gärna fram Centralmuseernas arbete som ett exempel på ett väl fungerande samarbete.

Arkitekturmuseet är utrett. Den förnyade instruktionen från 2009 och det utvidgade uppdraget är en bekräftelse på detta. Arkitekturmuseet kommer senast 1 juli att redovisa hur organisationen ska anpassas till det vidgade uppdraget och vilka insatser som gjorts och planeras inom ramen för detta uppdrag.

Bilaga 6, Forskning för kulturområdets behov

Arkitekturmuseet tillstyrker förslagen.

Vi välkomnar en samlad resurs för kulturområdets forskningsbehov. I museets kunskapsstrategi för 2009-2012 sammanfattas planerna för samverkan med universitet och högskola, forskningsbaserade pedagogiska utställningar och utvecklingsarbete i samlingarna för att förmedla kvalificerad forskarservice.

I detta ärende har museichef Lena Rahoult beslutat. Bibliotekarie Lena Wranne har varit föredragande. I den slutgiltiga handläggningen har också enhetscheferna Agneta Rääf, Annelie Kurttila, Staffan Jonsson och arkivhandläggare Torun Warne deltagit.

Stockholm 13 maj 2009

Lena Rahoult
Museichef

Lena Wranne
Bibliotekarie